

הקטנה מבין הרעות

ה

עד המרכזי בפרשת הולילנד, שבמסגרתה הוגש כתב אישום נגד ראש הממשלה לשעבר אהוד אולמרט בחשד לעבירות של שחיתות שלטונית ושוחד, הוא עד מדינה. בהתאם להסכם שנערך עמו, אשר רק חלקו נחשף, הובט' חו לעד, מלבד חסינות מלאה מפני העמדה לדין ביחס לחלקו בביצוע העבירות, שורה של הטבות כליית חסרות תקדים: הוסכם כי רשות המסים לא תנקוט פעולות אכיפה נגדו ביחס לחובות מס שיש לו; רחיק גבייתה של אגרת בית משפט בתביעה אזרחית שיגיש נגד מעורבים בפרשה; מימון בייניים לכיסוי חלק משכר טרחת עו' רך דין בסכום של כ-8,000 שקלים כחודש; תשלום חודשי של 11 אלף שקלים כחודש לכל החיים לצורך קיום ברמת חיים סבירה וכן הטבות נוספות, שהיקפן לא ידוע, המפור' טות בנספח חסוי של ההסכם.

ניסיון לבסס משפט פלילי על עד מדינה הוא בעייתי מאוד ויש הטוענים, כי בבסיסו הוא לוקה בחוסר מוסריות. ראשיתו של מר' סר עד המדינה הוא במוסד הקדום של "עד המלך", אשר באמצעותו ביקש המלך לעודד משתפי פעו' לה תמורת חסינות. ההתפתחות של המוסד מאז ועד עתה ומי' רת הצרקה של השימוש בו היו שנויות במחלוקת. מנקודת מבטו של עד המדינה, הרי שהסכם עמו מאפשר לו לקבל תשלום על מנת להציג תמונה מעוותת ומופרכת של האמת, המגלגלת אחריות על אחרים, וזאת כדי למלט עצמו מהדין. מנקודת מבטה של המדי' נה, הרי שוויתור על העמדה לדין של שותף לעבירה והענקת הטי' בות כלכליות נוספות מפרות את הרעיון הכמעט מקודש של שוויון בפני החוק. מדינות שונות אינן מתירות כלל את השימוש בעדי מדינה, וכמדינות אחרות קיימות

מגבלות קשות על ההסכמים שניתן לערוך עם עדי מדינה. אלא שבמדינת ישראל, כמו בא' נגליה וארצות הברית, החוק הפ' לילי מתיר לפרקליטות לעשות שימוש בעדי מדינה, אף שכרור, כי מדובר בכלי בעייתי, שהוא בבחינת הכרח בל יגונה. כפי שכבר ברור, התיק בפ' רשת הולילנד אינו חף מבעיות. הנסתר בו רב מהגלוי, לעד המי' דינה בעיות רפואיות חמורות ובריאותו רופפת. בנוסף, הוא סובל מבעיות כלכליות קשות ושקוע בחובות גדולים. אלא שכ' מקרה זה מדובר בתיק השחיתות הגדול ביותר שנחשף אי פעם בישראל, וכתב האישום שגובש בתיק, הכולל סעיפי אישום רבים של שוחד, הוא הסבוך והמורכב שהוגש בישראל מעולם. במסגרת תיק זה עומדים לדין, בין היתר, ראש ממשלה לשעבר, אולמרט, ראש עיריית ירושלים לשעבר

אורי לופוליאנסקי, מנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל לשעבר, יעקב אפרתי, ובכירים נוספים במשק, לרבות סגן יו"ר הדירקטוריון של הבנק הגדול במדינה, דני דנקנר. אך יש להדגיש, כי החשיבות של התיק אינה רק בזהות הנאשמים, אלא בחשיפת השיטה של קידום פרדיקטים שונים של נדל"ן בא' רץ, תוך כדי מתן שוחד לעובדי ציבור ולנבחרייו. היחס בין ההטבות שיוענקו לעד המדינה לבין האינטרס הצי' כורי החשוב, שבהעמדה לדין של חשודים כה בכירים בעבירות של שחיתות שלטונית ושוחד, הוא מידתי, והשימוש בעד המדינה בתנאים שנוצרו הוא הקטנה מבין הרעות. יש לקוות, כי בית המשפט ישכיל במקרה זה לבדוק ולאמת בקפידה רבה את כל הפרטים שיימסרו בעדותו של עד המדינה, כדי שהכרעת הדין תתבסס על עובדות בדוקות ונכונות.